

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มการเติบโตของเมืองที่เพิ่มขึ้น ดังเห็นได้จากการพัฒนาที่อยู่อาศัยและการตั้งกิจกรรมด้านการพาณิชย์กรรมในบริเวณถนนสายสำคัญที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้จากการดำเนินการพัฒนาภาคอสังหาริมทรัพย์ของภาคเอกชนและการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ของภาครัฐในด้านต่างๆ ส่งผลทำให้เมืองในบริเวณกรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีการโตเดี่ยว และกลายเป็นแหล่งการจ้างงานที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ

ในด้านการพัฒนาระบบการขนส่งในกรุงเทพมหานครมีผลกระทบต่อความเป็นเมืองของกรุงเทพมหานคร ซึ่งการขนส่งดังกล่าวมีผลต่อการขยายตัวของเมือง กล่าวคือ เมื่อมีการตัดถนนผ่านในบริเวณใด จะส่งผลทำให้เกิดการขยายตัวของเมืองไปตามพื้นที่บริเวณนั้น เช่น บริเวณถนนสุขุมวิท, บริเวณถนนเพชรบุรี เป็นต้น เมื่อมีการพัฒนาระบบการขนส่งแล้วก็ทำให้เกิดการขยายตัวของระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพื่อรองรับความต้องการในการใช้บริการของประชากรภายในกรุงเทพมหานคร ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเมื่อภาครัฐมีการพัฒนาระบบการขนส่งในพื้นที่ใดที่หนึ่งจะส่งผลทำให้พื้นที่บริเวณนั้นเกิดความเป็นเมืองขึ้น มีความต้องการในด้านที่อยู่อาศัยมากขึ้น ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ที่ดินต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้ กิจกรรมทางด้านการขนส่งสินค้าทางน้ำ ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศ และท่าเรือนั้นมีความสำคัญในการเป็นช่องทางในการจัดส่งสินค้าออกไปสู่ตลาดต่างประเทศ เมื่อสินค้าภายในประเทศที่มีมากเกินความต้องการของประชาชนภายในประเทศ เช่น สินค้าแปรรูปทางการเกษตร สินค้าทางอุตสาหกรรม และสินค้าอื่นๆ ที่ใช้การขนส่งทางน้ำ เพราะการขนส่งทางน้ำเป็นการขนส่งที่มีความประหยัดมากที่สุด และสามารถขนส่งสินค้าได้คราวละมากๆ นอกจากนั้นการขนส่งทางน้ำยังเป็นระบบการขนส่งที่มีความสำคัญมากทั้งในอดีตและในอนาคต

ในส่วนท่าเรือกรุงเทพได้มีวิวัฒนาการมาเป็นท่าเรือเพื่อการพาณิชย์กรรมและการขนส่งสินค้าออกไปยังต่างประเทศในปี พ.ศ. 2475 และต่อมาทางภาครัฐบาลได้มีการพัฒนาท่าเรือแห่งนี้ให้เป็นที่ท่าเรือในระดับประเทศ ซึ่งผลการพัฒนาดังกล่าวส่งผลต่อรูปแบบการใช้ที่ดินของพื้นที่เขตคลองเตยและใกล้เคียง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่ เช่น เกิดแหล่งการจ้างงานภายในพื้นที่, เกิดระบบเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับท่าเรือ, เกิดการพัฒนาพัฒนาระบบการขนส่งที่เกี่ยวข้องกับ

ท่าเรือกรุงเทพ เช่น การตัดถนนใหม่ที่เพิ่มขึ้น การเพิ่มความกว้างของถนน การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการ
ใช้ที่ดินในบริเวณโดยรอบ อาทิ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินจากที่
อยู่อาศัยที่มีความหนาแน่นน้อยมาเป็นที่อยู่อาศัยที่มีความหนาแน่นมาก โดยเฉพาะบริเวณทางตอนใต้
ของถนนสุขุมวิท, การเกิดความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม เป็นต้น ในเวลาต่อมาเมื่อท่าเรือกรุงเทพมี
ปัญหาในด้านความแออัดขึ้น และไม่สามารถขยายพื้นที่เพื่อรองรับการขนส่งสินค้า, เกิด
ความแออัดของผู้สินค้าในบริเวณท่าเรือกรุงเทพ, เรือที่กินน้ำลึกมากกว่า 5.5 เมตร ไม่สามารถเข้ามาใช้
บริการที่ท่าเรือกรุงเทพได้ ดังนั้น ภาครัฐจึงมีนโยบายในการสร้างท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง และได้
เปิดดำเนินการในปี 2535 ซึ่งท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบังกำลังกลายเป็นท่าเรือหลักของประเทศ ซึ่งส่งผลทำให้
ภาครัฐมีแผนในการลดบทบาทของท่าเรือกรุงเทพลงไป โดยการลดปริมาณการขนส่งสินค้าในบริเวณ
ท่าเรือกรุงเทพให้เหลือเพียง 1,000,000 T.E.U. (Twenty foot Equivalent Unit) และมีแนวโน้มที่จะลด
ปริมาณสินค้าที่ส่งมายังท่าเรือกรุงเทพให้เหลือต่ำกว่านี้ในอนาคต ทั้งนี้เพราะท่าเรือกรุงเทพนั้นมีปัญหา
ทางด้านกายภาพที่ไม่สามารถขยายตัวเพื่อรองรับกับปริมาณสินค้าที่ผ่านหน้าท่าเรือที่เพิ่มขึ้นได้
นอกจากนั้นคือ ปัญหาการจราจรที่ส่วนหนึ่งเกิดจากการขนส่งสินค้าโดยรถบรรทุกนั้น จะส่งผลทำให้
กรุงเทพมหานครเกิดปัญหามลภาวะทางอากาศ เสีย และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในบริเวณโดยรอบ

จากการที่ภาครัฐได้ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งสินค้าระหว่าง
ประเทศ ทำให้เกิดการขยายบทบาทของท่าเรือกรุงเทพในด้านการขนส่งสินค้า จาก 1 ล้าน T.E.U. มาเป็น
1.5 ล้าน T.E.U. จึงส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาการใช้ที่ดินภายในบริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพเป็นลาน
วางตู้สินค้าคอนเทนเนอร์และศูนย์กลางด้านการขนส่งสินค้าในเขตกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ แผนการ
พัฒนาเมืองของสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานครที่ต้องการพัฒนาพื้นที่ในบริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพ ให้
เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและแหล่งการจ้างงานที่รองรับประชากรในเขตเมือง รวมทั้งการเติบโตของ
เมืองในบริเวณท่าเรือกรุงเทพในปัจจุบันอันเกิดจากการพัฒนาระบบการขนส่ง ส่งต่อการพัฒนาในด้าน
อสังหาริมทรัพย์ในบริเวณเขตคลองเตยและพื้นที่ในบริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพที่เพิ่มมากขึ้น

จากสภาพปัญหาดังที่ดังกล่าวข้างต้น ในการแก้ไขปัญหานอกจากจะต้องมีการดำเนินการ
ปรับปรุงระบบการขนส่งสินค้าทางเรือและทางถนนแล้ว ในส่วนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา
พื้นที่นั้นจะต้องมีการจัดทำผังเมืองเฉพาะพื้นที่บริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพ เพื่อให้เกิดความสอดคล้อง
กับสภาพพื้นที่ในปัจจุบันและแนวโน้มที่จะมีการเปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคต เพื่อให้ท่าเรือกรุงเทพมี
ระบบการขนส่งสินค้าที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนแผนการดำเนินงานของภาครัฐในการ
เพิ่มประสิทธิภาพของระบบการขนส่งสินค้าของประเทศต่อไป รวมทั้งการส่งเสริมและให้ความสำคัญกับ
การวางผังเมืองและระบบการขนส่งสินค้าภายในเขตคลองเตย ซึ่งเป็นบริเวณที่สำคัญในการเปลี่ยนถ่าย

สินค้าจากทางน้ำไปสู่ทางบก เพื่อที่จะนำสินค้าที่ทำการขนถ่ายเหล่านั้นขนส่งไปยังสถานประกอบการต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. ศึกษาประวัติความเป็นมา บทบาทและหน้าที่ กิจกรรมของท่าเรือกรุงเทพ และความสัมพันธ์ของท่าเรือกรุงเทพต่อระบบการขนส่งสินค้าและบริการภายในเขตพื้นที่โดยรอบท่าเรือกรุงเทพ
2. ศึกษานโยบายของภาครัฐบาลทางการปรับปรุงระบบการขนส่งของประเทศ และนโยบายต่างๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาเมืองของพื้นที่กรุงเทพมหานคร
3. ศึกษาและวิเคราะห์สภาพของปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินกิจกรรมของการท่าเรือแห่งประเทศไทยและรูปแบบการใช้ที่ดินบริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพ
4. สรุปและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเมืองในบริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพ ทั้งในด้านพาณิชยกรรม การอุตสาหกรรม และการอยู่อาศัย

1.3 ขอบเขตในการศึกษา

ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้จำกัดขอบเขตในการศึกษาเอาไว้คือ จะทำการศึกษาอย่างละเอียดในบริเวณพื้นที่ของท่าเรือกรุงเทพและพื้นที่บริเวณข้างเคียงที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าทางเรือ ในส่วนพื้นที่โดยรอบท่าเรือกรุงเทพนั้นจะทำการศึกษาเฉพาะเส้นทางการขนส่งสินค้าในพื้นที่ที่ศึกษา โดยผู้ศึกษากำหนดขอบเขตในการศึกษาดังต่อไปนี้

1.3.1. ขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตของพื้นที่ในการศึกษา คือ พื้นที่ในบริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพ ได้แก่ เขตคลองเตย เขตบางนา เขตพระโขนง เขตยานนาวา ในกรุงเทพมหานคร และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

1.3.2. ขอบเขตในด้านเนื้อหา

ในส่วนของขอบเขตทางด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาสภาพทั่วไปในด้านกายภาพของพื้นที่ที่ศึกษา โดยศึกษาถึงนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในด้านการขนส่ง แผนการใช้ที่ดินของพื้นที่กรุงเทพและจังหวัดสมุทรปราการ รวมทั้งศึกษาถึงแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ในอนาคต พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ในด้านการวางแผนพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาของเมือง เพื่อให้เมืองมีการเติบโตตามทิศทางที่ได้กำหนด และเป็นการช่วยลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับเมือง

1.4 ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลกระทบของท่าเรือกรุงเทพต่อการพัฒนาเมืองในพื้นที่โดยรอบ เป็นการศึกษารูปแบบการใช้ที่ดินของเมืองในบริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพ โดยการวิเคราะห์เมืองจากกิจกรรมต่างๆ ในภายบริเวณดังกล่าว เพื่ออธิบายถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นถึงระบบการขนส่งสินค้ามีผลต่อการพัฒนาเมืองในบริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพ, นโยบายและแผนการพัฒนาพื้นที่, รวมทั้งโครงการพัฒนาพื้นที่ของภาครัฐและโครงการพัฒนาพื้นที่ของการท่าเรือแห่งประเทศไทยมีผลต่อการพัฒนาเมืองโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งอาศัยวิธีการพรรณนาถึงข้อเท็จจริงต่างๆ ภายในพื้นที่โดยรอบท่าเรือกรุงเทพ อันเกิดจากการพัฒนาระบบการขนส่งสินค้าที่มีต่อรูปแบบการใช้ที่ดิน ซึ่งอาศัยข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ที่ดินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการขนส่งสินค้าในบริเวณพื้นที่ท่าเรือกรุงเทพ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการใช้แบบสอบถามกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่บริเวณท่าเรือกรุงเทพ เพื่อศึกษาถึงปัญหาและผลกระทบของท่าเรือกรุงเทพต่อการพัฒนาเมืองในพื้นที่โดยรอบ โดยมีวิธีการและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1.4.1. การศึกษาและเก็บข้อมูล โดยในการศึกษาจะทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความเชื่อถือได้ ทั้งจากเอกสารทางวิชาการ, งานวิจัย, แผนงานในการพัฒนาพื้นที่ของภาครัฐ, แผนงานในการพัฒนาพื้นที่ของการท่าเรือแห่งประเทศไทย และในการศึกษาจะดำเนินการเก็บข้อมูลพื้นฐานในบริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบการขนส่งสินค้าโดยตรง โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลทั้งในด้านปฐมภูมิและข้อมูลด้านทุติยภูมิ ซึ่งข้อมูลในด้านปฐมภูมิผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกับแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบของท่าเรือกรุงเทพต่อการพัฒนาเมืองในบริเวณโดยรอบ โดยจะสอบถามจากประชาชนและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่หรือการพัฒนาเมืองในบริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพว่าผลการพัฒนาดังกล่าวนั้นส่งผลกระทบต่อประชาชนเหล่านั้นอย่างไร และการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิในด้านต่างๆ คือ

- ข้อมูลกายภาพ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานการใช้ประโยชน์ที่ดิน เส้นทางขนส่งสินค้า ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าภายในบริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพ ซึ่งน่าจะมีผลต่อการพัฒนาเมืองและรูปแบบของการพัฒนาเมืองเพื่อรองรับกิจกรรมด้านการขนส่งสินค้าที่มาจากบริเวณท่าเรือกรุงเทพ

- ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ จะเก็บรวบรวมและศึกษาข้อมูลจาก กิจกรรมจำนวนอุตสาหกรรมภายในพื้นที่ที่ศึกษา, ข้อมูลทางเศรษฐกิจในระดับภาคของพื้นที่ที่ศึกษา ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบการใช้ที่ดินในบริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพในด้านการลงทุนของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่ศึกษา

- ข้อมูลด้านสังคม จะเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านประชากรภายในพื้นที่ที่ศึกษา และแนวโน้มของประชากรภายในพื้นที่ที่ศึกษาว่าจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงผลกระทบของเมืองจากการพัฒนาด้านการขนส่งสินค้าของท่าเรือกรุงเทพ

1.4.2. การสำรวจและสังเกตการณ์ ในการศึกษาจะทำการสำรวจเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานข้างต้น โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลรูปแบบการใช้ที่ดิน ที่ไม่สามารถหาได้จากข้อมูลในเชิงสถิติ เช่น การสำรวจรูปแบบการใช้ที่ดิน การสำรวจกิจกรรมการค้า การอุตสาหกรรม เพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบของท่าเรือกรุงเทพต่อการพัฒนาเมืองในบริเวณโดยรอบ

1.4.3. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้ดำเนินการศึกษาในขั้นต้นมาวิเคราะห์ โดยอาศัยเครื่องมือทางสถิติ การ Overlay สภาพทางกายภาพของพื้นที่กับแผนที่ เพื่อนำมาศึกษาถึงผลกระทบของท่าเรือกรุงเทพต่อการพัฒนาเมืองในบริเวณโดยรอบ โดยอ้างอิงจากข้อมูลเชิงปริมาณประกอบกับข้อมูลในเชิงคุณภาพที่มาจากการสำรวจและการสังเกตการณ์

1.4.4. การรวบรวมและสรุปผลการศึกษา โดยการนำเสนองานวิจัยและรูปแบบการใช้ที่ดินภายในบริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพ ในรูปแบบของการบรรยายเชิงพรรณนา โดยผลการวิจัยจะแสดงออกมาในรูปแบบของตาราง, กราฟ และรูปภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้จะแบ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างในเชิงคุณภาพ ออกเป็น 2 กลุ่ม ตัวอย่างคือ

1. เจ้าหน้าที่ที่ทำงานในท่าเรือกรุงเทพ
2. นักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่

นอกจากนั้นยังได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ภายในพื้นที่บริเวณท่าเรือกรุงเทพ หรือประชากรในเขตคลองเตย โดยอาศัยจำนวนประชากรในเขตคลองเตยของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีทั้งหมด 121,504 คน (จากข้อมูลที่จดทะเบียนในพื้นที่เขตคลองเตย ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย : www.dopa.go.th)

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการวิจัย

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม Yamane (สิน พันธุ์พินิจ 2549 : 133) โดยผู้วิจัยได้กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95

และมีค่าความคลาดเคลื่อนอยู่ที่ร้อยละ 5 ซึ่งทำให้สามารถคำนวณขนาดตัวอย่างที่มีความเหมาะสมไว้ที่ 400 คน โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการคำนวณเพื่อหาจำนวนของตัวอย่างดังต่อไปนี้

สูตรในการคำนวณหาตัวอย่าง :

$$N_{pop} = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ N คือ จำนวนประชากรที่อยู่ในพื้นที่ที่ศึกษาในบริเวณโดยรอบพื้นที่ท่าเรือกรุงเทพในรัศมี 5 กิโลเมตร

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ คือ 0.05 หรือร้อยละ 5

ดังนั้น ค่าการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจะได้

$$N_{pop} = \frac{121,504}{1 + [121,504 \times (0.05)^2]}$$

$$N_{pop} = 398.69 \text{ คน หรือ } 399 \text{ คน}$$

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างในพื้นที่เขตคลองเตย โดยอาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยสัดส่วนร้อยละของประชากรในพื้นที่แต่ละแขวง แล้วจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ขนาดและจำนวนตัวอย่าง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1.1 : ตารางแสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในเขตคลองเตย

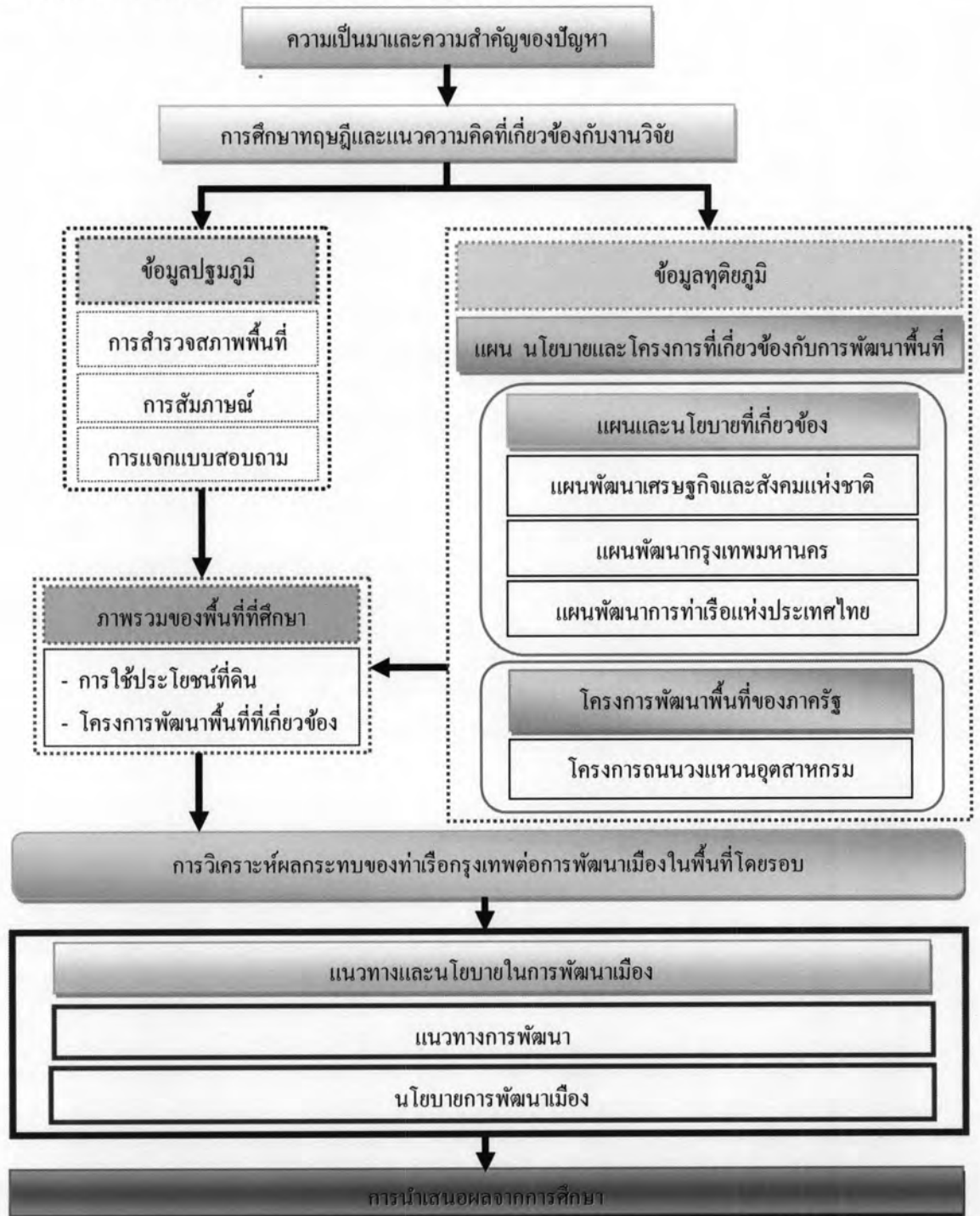
ลำดับที่	แขวง	จำนวนประชากร	สัดส่วนร้อยละ	จำนวนตัวอย่างจากการคำนวณ	จำนวนตัวอย่าง 500 ตัวอย่าง	เก็บได้จริง
	เขตคลองเตย					
1.	แขวงคลองเตย	81,459	67.04	268	335	202
2.	แขวงคลองตัน	13,252	10.91	44	55	46
3.	แขวงพระโขนง	26,793	22.05	88	110	91
	รวม	121,504	100.00	400	500	339

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยจะดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากพื้นที่ที่ศึกษาในเขตคลองเตย โดยอาศัยข้อมูลทุติยภูมิ และดำเนินการลงสำรวจ ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ (Random Sampling) โดยใช้หลักเกณฑ์ทางพื้นที่เป็นหลักในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ตามพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่พาณิชยกรรม โดยคำนึงถึงความครอบคลุมพื้นที่เขตคลองเตย

แผนภาพที่ 1.1 : แผนภาคแสดงขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

1.5 แหล่งที่มาของข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความเชื่อถือได้ ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และข้อมูลที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต โดยผู้วิจัยแบ่งกลุ่มข้อมูลออกเป็นส่วนๆ คือ

1. ข้อมูลสถิติ เอกสารทางวิชาการ และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
 - สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร
 - การท่าเรือแห่งประเทศไทย
 - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 - สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
 - หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ห้องสมุดสถาบันขนส่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ห้องสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - ห้องสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. แผนที่ และแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน
 - ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 1
 - ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2
 - แผนผังแนวทางการพัฒนาพื้นที่ของการท่าเรือแห่งประเทศไทย
 - ผังเมืองรวมจังหวัดสมุทรปราการ
 - แผนที่อิเล็กทรอนิกส์ Thinknet
3. ข้อมูลจากการสำรวจภาคสนามที่มาจากการสำรวจและสังเกตการณ์ รวมทั้งข้อมูลที่มาจากการแจกแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

1.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก ในการเก็บข้อมูลจากแหล่งบุคคลจะใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเก็บข้อมูลของบุคคลที่ทำการศึกษา และแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลของประชากรตัวอย่างในเขตคลองเตย

2. ข้อมูลในด้านทฤษฎีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เช่น ข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของหน่วยงานต่างๆ และอื่นๆ

1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการเก็บแบบสอบถามมาศึกษาเปรียบเทียบและประมวลผลร่วมกับข้อมูลที่ได้มาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ นำข้อมูลที่ได้มาหาความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของท่าเรือกรุงเทพต่อการพัฒนาเมืองในพื้นที่โดยรอบ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ต่อไป

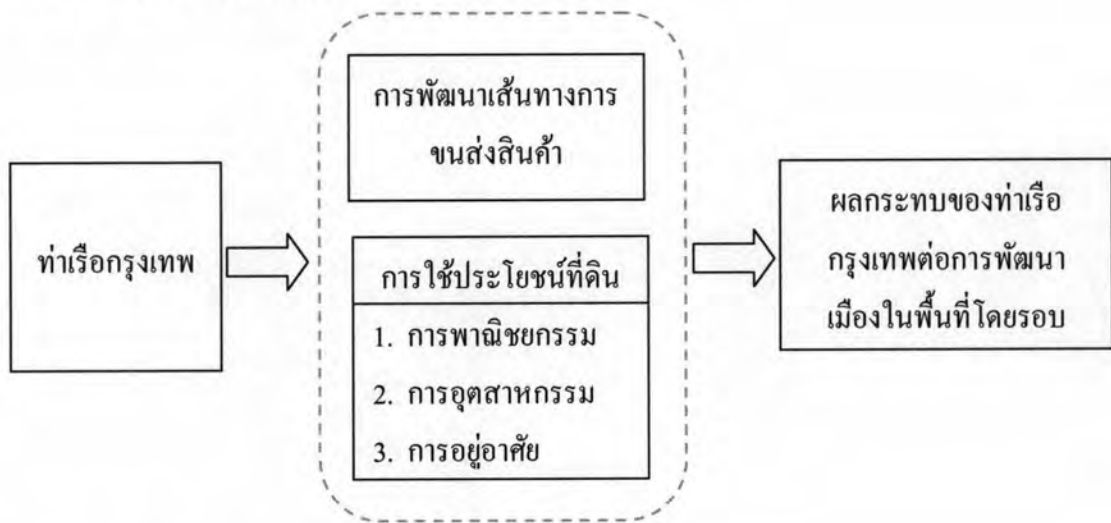
1.8 วิธีการนำเสนอข้อมูล

ในการนำเสนอข้อมูลนั้นจะมีการนำเสนอข้อมูลออกมาในลักษณะของเนื้อหา ตารางการใช้ประโยชน์ที่ดิน และข้อมูลสถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงรูปภาพของการใช้ที่ดินภายในพื้นที่บริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพและพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับท่าเรือกรุงเทพเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่ต่อไปในอนาคต

1.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องผลกระทบของท่าเรือกรุงเทพต่อการพัฒนาเมืองในพื้นที่โดยรอบ ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดในการศึกษา คือ ท่าเรือกรุงเทพก่อให้เกิดการพัฒนาเมืองและพื้นที่บริเวณโดยรอบ โดยท่าเรือกรุงเทพก่อให้เกิดการพัฒนาเส้นทางขนส่งสินค้า นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดรูปแบบการใช้ที่ดินในด้าน การอยู่อาศัย การพาณิชย์กรรม และการอุตสาหกรรมในบริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพ ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวเหล่านี้ส่งผลทำให้เกิดผลกระทบของท่าเรือกรุงเทพต่อการพัฒนาเมืองในพื้นที่โดยรอบ

แผนภาพที่ 1.2 : กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.10 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของท่าเรือกรุงเทพที่มีต่อการพัฒนาเมืองในพื้นที่โดยรอบในรูปแบบของลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน
2. ทราบแผน นโยบายของภาครัฐ และโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองและท่าเรือกรุงเทพ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทและหน้าที่ของท่าเรือกรุงเทพ
3. กำหนดแนวทางการพัฒนาในเชิงพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมการอุตสาหกรรม การอยู่อาศัย และการพาณิชย์กรรม เพื่อรองรับการเติบโตของเมืองในบริเวณโดยรอบท่าเรือกรุงเทพต่อไปในอนาคต

1.11 คำนิยามศัพท์ในการวิจัย

1. ผลกระทบของท่าเรือกรุงเทพ หมายถึง ผลกระทบที่เกิดจากเส้นทางรถขนส่งสินค้าภายในบริเวณท่าเรือกรุงเทพ
2. พื้นที่โดยรอบ หมายถึง พื้นที่ในเขตคลองเตย เขตพระโขนง เขตบางนา เขตยานนาวา และอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

1.12 ข้อยกจำกัดในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้มีข้อจำกัดในด้านข้อมูลของประเภทสินค้าและเส้นทางในการเดินทางของสินค้าที่มาจากท่าเรือกรุงเทพ เนื่องจากการท่าเรือแห่งประเทศไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับท่าเรือ

กรุงเทพฯ ไม่ได้มีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเหล่านี้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลเส้นทางหลักในการขนส่งสินค้า และรูปแบบการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมคลังสินค้าที่ได้จากการสำรวจมาใช้ในการวิเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้

